

PÄÄKIRJOITUS

Ihmisellä on loputon tarve tietoon – varsinkin tietoon siitä, mistä olemme peräisin ja miksi olemme täällä. Näihin kysymyksiin pureudutaan tämänkin lehden artikkelissa ”Lessons for the Earth, Learned from the Planets: The Importance of Place”. Oman aurinkokuntamme tutkiminen on keskeisellä sijalla maapallon syntyhistorian ja kehityksen tulkitsemisessa. Viime vuosina tapetilla on erityisesti ollut Mars-tutkimus, sillä onhan naapuriplaneetallemme tehty jo useita onnistuneita miehittämättömiä tutkimusmatkoja. Uusin ”vesseli” – Phoenix – etsii veden ja elämän merkkejä läheltä pohjoisia napa-alueita suomalaisen teknologian avustuksella. Kaksi edellistä – vaeltajat Spirit ja Opportunity – laskeutuivat Marsiin vuonna 2004 ja ovat toimineet yli odotusten jatkaen edelleen ainutlaatuisen tiedon keräämistä punaisen planeetan maankamarasta.

Aina ei kuitenkaan ole ollut ihan yhtä ruusuista, sillä vain puolet Marsin pinnalle suunnitelluista operaatioista on saavuttanut päämääränsä. Mars Polar Lander lähetti viimeisen viestinsä joulukuussa 1999 juuri ennen sukellustaan Marsin kaasukehään, jonka jälkeen alus oletettavasti murskautui planeetan pintaan. Laskeutumisjalustojen käynnistyksen aiheuttama värinä sai kojeen todennäköisesti luulemaan, että maankamara on saavutettu, ja se päätti sammuttaa moottorit kohtalokkaasti ennen aikojaan. Onnistuneetkin projektit ovat saaneet noloja loppuja: Viking 1 kuukahti marraskuussa 1982 paiskittuaan töitä jo kuusi vuotta, kun Maasta lähetetty akkujen toimintaa koskeva ohjelmistopäivitys vahingossa pyyhki yli antennin suuntaamiseen tarkoitettut käskyrivit, ja laitteeseen ei saatu enää yhteyttä.

Edellä mainitut sattumukset ja tekniset vaatimukset mielessä pitäen miehitetty lento Marsiin tuntuu vielä varsin kaukaiselta ajatukselta. Toisaalta, päästinhän sitä kuuhunkin, vaikka se ennen vuotta 1969 tuntui monesta varmasti mahdottomalta ajatukselta. Aika näyttää, mutta ehkä jonain päivänä lehdestämme voi lukea geologin arjesta Marsin pinnalla (tai sisällä). Lähtisitkö kentälle, jos pyydettäisiin? ♦

Jussi Heinonen

